

ดวงกมล เวชวงศ์: กระบวนการนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนใน
บริบทของการท่องเที่ยวผ่านหอวัฒนธรรมพื้นบ้านและตลาดท่าหน้า: ศึกษากรณี
ชุมชนยวน ตำบลคันดาล อำเภอเสাইให้ จังหวัดสระบุรี. (THE PRESENTATION
OF THE YUAN ETHNIC IDENTITY IN THE CONTEXT OF TOURISM
VIA LOCAL MUSEUM AND RIVERSIDE MARKET : A CASE STUDY
OF YUAN COMMUNITY, TAMBON TONTAN, SAO HAI DISTRICT,
SARABURI PROVINCE) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ศิริรัตน์ แอดสกุล, 210 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิจัย
ภาคสนามโดยการสังเกตการณ์ทั้งแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชนยวนทั้งในด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ศึกษา
สำนักทางชาติพันธุ์ของชาวยวนบ้านคันดาล และศึกษากระบวนการนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชาวยวนในบริบท
ของการท่องเที่ยวผ่านหอวัฒนธรรมพื้นบ้านและตลาดท่าหน้า โดยได้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์
แนวคิดอัตลักษณ์ แนวคิดพิธีกรรมท้องถิ่น และแนวคิดการท่องเที่ยว มาเป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์
ผลการวิจัยพบว่า ตำบลคันดาลประกอบไปด้วยกลุ่มคนในชาติพันธุ์ยวนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งพวกเขายังคงมีสำนึก
ในความเป็นชาติพันธุ์ยวนอยู่อย่างชัดเจน แม้จะอพยพจากถิ่นฐานเดิมคือเมืองเชียงแสนมาอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคม
แห่งใหม่มานานกว่า 200 ปี ผ่านการผสมผสานทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย แต่สำนึกและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของพวก
เขาก็ยังคงดำรงอยู่และรักษาไว้ได้จนถึงปัจจุบัน ชาวยวนบ้านคันดาลได้แสดงออกถึงความมีสำนึกทางชาติพันธุ์ของตนผ่าน
การใช้ชีวิตประจำ การรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมของเยาวชนยวน การจัดตั้งชมรมไทยยวนสระบุรี การ
ก่อตั้งหอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยยวนและการจัดตั้งตลาดท่าหน้าบ้านคันดาล ต่อมาเมื่อการท่องเที่ยวได้เข้ามาในชุมชน
ทำให้ชาวยวนต้องมีการปรับตัวและปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของตนเองเพื่อนำมาเป็นจุดขายในการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อความอยู่
รอดของพวกเรา โดยพวกเขาได้มีการนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนของตนผ่านสถานที่ท่องเที่ยวอันสำคัญของชุมชน
2 แห่ง ได้แก่ หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยยวน และตลาดท่าหน้าโบราณบ้านคันดาล ซึ่งความเป็นยวนที่ถูกนำเสนอผ่านทั้ง
2 สถานที่นี้ล้วนได้ผ่านขั้นตอนต่างๆ คือ 1.การนิยามความเป็นยวนภายใต้บริบทที่เข้ามาเกี่ยวข้อง 2. การเลือกสัญลักษณ์
ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนหรือความเป็นยวนตามคำนิยามที่กำหนดขึ้น โดยมีวิธีการที่เกี่ยวข้องในการนำ
สัญลักษณ์ต่างๆที่เลือกไว้มาใช้ คือ การใช้ธงเก่า การประดิษฐ์สิ่งใหม่ การใช้ของเดิมที่มีอยู่ และการเปลี่ยนแปลง
3. การนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนในบริบทของการท่องเที่ยว และ 4. การนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวน
ภายใต้การปฏิสัมพันธ์ในบริบทของการท่องเที่ยว ซึ่งการนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนในบริบทของการท่องเที่ยวนี้
จะมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ความเป็นยวนจะมีความชัดเจน
มากน้อยเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับกลุ่มคนที่พวกเขามีปฏิสัมพันธ์ด้วย การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์จึงเป็นไปเพื่อ
ประโยชน์ที่พวกเขาจะได้รับ

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ลายมือชื่อนิติศ.....ดวงกมล.....เวชวงศ์.....
สาขาวิชา มานุษยวิทยา..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา 2553